

Objektsnummer: BD042, BD043, BD631, BD074, BD612, BD068, BD750

Distribution

Regeringskansliet Klimat- och näringslivsdepartementet (kn.remissvar@regeringskansliet.se)
Klimat- och näringslivsdepartementet, Naturmiljöenheten (kn.nm@regeringskansliet.se.)
Registratur (original)

Yttrande över Statskontorets rapport: En översyn av förvaltningen av världsarvet Laponia

INLEDNING

Regeringskansliet har remitterat Statskontorets rapport: En översyn av förvaltningen av världsarvet Laponia (2025:10) och förslagen i denna för yttrande av Statens fastighetsverk (SFV)

Rapporten har tagits fram av Statskontoret på uppdrag av regeringen.

SFV:s uppdrag och fastigheter

SFV är en myndighet som förvaltar vissa delar av statens fasta egendom. SFV:s uppdrag beskrivs i myndighetens instruktion och årligt regleringsbrev. De fastigheter SFV ska förvalta är de som staten långsiktigt behöver för speciella ändamål, fastigheter som är av stort kulturhistoriskt värde för vilka staten har ett särskilt ansvar, fastigheter som under århundraden har tillhört kronan eller har donerats till staten.

SFV förvaltar cirka 4000 byggnader och delar av åtta av Sveriges 15 världsarv och en sjundedel av Sveriges markyta. SFV har ett långsiktigt förvaltningsperspektiv och många av SFV:s fastigheter är skyddade som statliga byggnadsminnen (SBM), fornlämningar, naturreservat och parker av olika slag, fler av dessa utgör grunden i Sveriges världsarv.

SFV svarar utifrån rollen som förvaltare av mark inom och kring världsarvet Laponia.

SFV:S SYNPUNKTER

SFV anser att Statskontorets förslag är bra och ger förutsättningar för långsiktighet i världsarvets förvaltning. Vidare är det bra att tydliggöra rollerna mellan förvaltningen och myndigheter och så långt det är möjligt skilja på myndighetsutövning och förvaltning. Det är också positivt att Laponiatjuottjudus ges tydliga uppdrag som är möjliga att följa upp.

Statskontoret föreslår att förlänga Laponiaförordningen så att den gäller fem år, från och med juli 2026 samt att bevilja Naturvårdsverkets hemställan om att lämna föreningen. Förslaget är att länsstyrelsen istället blir statens enda

representant i Laponiatjuottjudus men att deras representation utökas till två ledamöter. SFV har inget att erinra emot detta.

I rapporten finns tankar kring finansiering av förvaltningen och hur den kan utvecklas. Statskontoret noterar att den kortsiktiga och minskande statliga finansieringen kommer utgöra fortsatta utmaningar även framöver och ser möjligheter för Laponiatjuottjudus att söka externa medel för förvaltningen.

SFV förvaltar idag fastigheter inom åtta av Sveriges världsarv och noterar att den fluktuerande finansiering är ett problem i alla Sveriges världsarv, särskilt när det kommer till möjlighet att arbeta med utvecklingsfrågor. SFV konstaterar också att det är svårt för världsarven att söka externa medel till rena förvaltningsuppgifter. Tillgängliga medel är mer projektinriktade och kräver i sig mycket resurser i ansökningsprocesserna. SFV ser dock att förslaget att Naturvårdsverkets i sitt regleringsbrev ska ange vilket belopp som myndigheten minst ska betala ut till Laponiatjuottjudus som intressant då det kan ge en större tydlighet rörande de ekonomiska förutsättningarna men också synliggör världsarven i regleringsbreven.

Staten äger den största delen av marken inom Laponiaområdet genom SFV och Naturvårdsverket. SFV förvaltar bland annat Badjelánnda (Padjelanta) nationalpark, Sjaunja naturreservat och Stubba naturreservat. SFV önskar att detta framgår av rapporten då SFV har vissa förvaltningsuppgifter i världsarvet, majoriteten av förvaltningen ligger dock på Laponiatjuottjudus och länsstyrelsen. SFV handlägger dock till exempel markägarfrågor inom de fastigheter som myndigheten förvaltar. Vidare anser SFV att markägarförhållandet behöver utredas, och förordar att alla nationalparker inom Laponiaområdet bör ligga hos Naturvårdsverket, medan övrig mark som SFV förvaltar bör kvarstå hos SFV.

BESLUT

Detta yttrande har beslutats av Max Elger, generaldirektör. Ärendet föredrogs av fastighetsdirektör Jan Olov Westerberg. Vid föredragningen deltog också Irene Svenonius överdirektör, Mats Wikström finansdirektör och Mats Wiberg rättschef, Lisa Roos Jacobsen, enhetschef Kulturmiljöenheten samt Magnus Reuterdahl kulturmiljöspecialist.